

ל"ג בעומר

הקדמה

היום ה-33 לספירת העומר נחגג כיום שבו מגפה שהשמדה 24,000 מתלמידיו של התנא רבי עקיבא, אחד מגדולי חכמי ישראל בתקופת המשנה, פסקה לפתע. סיבת המגיפה היתה גגם רוחני. חז"ל אומרים כי תלמידי רבי עקיבא "לא נהגו כבוד זה בזה". בדרגתם הנעלית, חוסר כבוד לחבר נחשב כחוסר אהבת ישראל ליהודי אחר.

לכן, ל"ג בעומר, הוא יום המזכיר לנו את האחדות והאהבה בין יהודים.

טעם נוסף, בעל משמעות גדולה אף יותר, לחגיגות ביום זה, הוא פטירתו של התנא האלוקי, רבי שמעון בר יוחאי, מחבר ספר הזוהר, ביום זה.

זמן קצר לפני פטירתו, הורה רשב"י לכל היהודים לחגוג את יום ל"ג בעומר כ"יום הילולא" (יום של שמחה).

ביום השנה לפטירתו של יהודי, התורה, התפילה והמעשים הטובים שאותם עשה במשך כל ימי חייו עולים למעלה. במיוחד במקרה של צדיק (ובוודאי צדיק כמו רשב"י, שלא היה עוד צדיק כמותו), כל יום שנה שלו "פועל ישועות" כאן על כדור הארץ.

בנוסף, באותו יום, הוא חשף יותר מהסודות הכמוסים ביותר של התורה (תורת הקבלה - הנשמה" של תורה) ממה שהוא גילה במשך כל חייו.¹

"אצל האדמו"ר האמצעי היה ל"ג בעומר מימים טובים המצויינים. היה יוצא לשדה בעריכת סעודה קלה, שתיית משקה ואכילת ביצים מבושלות ובניגונים ובריקודים. וראו אז הרבה מופתים", בעיקר בנוגע לפקידה בזרעא חייה וקיימא. וכך נהגו למסור לרבי בקשות בנושא זה ביום ל"ג בעומר, ומשפחות רבות זכו להיפקד בזכות זה.²

נוהגים לאכול חרובים, לזכר החרובים שמהם ניזונו רשב"י ורבי אליעזר בנו במשך זמן היותם במערה.³

נהגו לאכול ביצים מבושלות (צבועות) בל"ג בעומר.⁴

שמחה לכל יהודי

א. ל"ג בעומר [יום הסתלקותו של רשב"י]⁵ הוא יום טוב ויום

1) שמחה על השלמת הביור

(תובנה וסופת לשיבותו של ל"ג בעומר: כל יום של ספירת העומר מתאים למידה או ספירה אחרת. ביום 33 לספירת העומר אנו נהנים מגיעים לספירת 'הוד שבהוד'. שבע המידות הינן חסד, גבורה, תפארת, צנה, הוד, יסוד ומלכות. מאחר שתפקידו של היסוד הוא לאפשר השפעה מהתכונות שקדמו לו לספירת המלכות, הוא נחשב כחיצוני יחסית אליהן. ולכן, כשהגענו לספירה 'הוד שבהוד', השלמנו את ביור וזיכך עיקר המידות.

התאחדות עם הרבי המהר"ש

כמו כן, ראוי לציין כי לעיתים קרובות התכונות נספרות לא רק מחסד למלכות, אלא גם בכיון ההפוך ממלכות לחסד. לפי הספירה והשנה, היום 33 לספירת העומר, מקביל לספירה תפארת שבתפארת. ואם כך, הוד שבהוד קשור עם תפארת שבתפארת, היום המפורסם כיום הולדתו של הרבי מהר"ש, בעל הפתגם 'לכתחילה ארבע'.

2) ספר המנהיגים-חב"ד עמ' 43, מלקוטי-דבורים כך ג' עמ' תקט, ו'היום-יום" ל"ג בעומר. ביאור בזה ב'תורת מנחם - התועודיות' תשי"ע עמ' 60.

3) התועודיות תשמ"ב ח"ג עמ' 1395. ושם: [זכורני שבבית אבא היו נוהגים לאכול חרובים בל"ג בעומר. פרי זה היה יקר ונדיר, ורק בל"ג בעומר היו אוכלים אותו].

4) ועל הרבי מה"מ מסופר, שנהג לאכול ביצים שקליפתן נצבעה בשעת הבישול בצבע חום - "אוצר מנהיג חב"ד עמ' ר"פ [בד"כ עשה זאת הרבי מה"מ בחדרו. אך בהתועודות ל"ג בעומר תש"ל היתה מונחת ביצה קשה על השולחן, ובשעת ההתועודות חתך אותה הרבי מה"מ לארבע חלקים, ואכל חלקה].

5) שמחה גלויה ונחוצה

ראה שיהח (ליל ומוצאי) ל"ג בעומר תשמ"ח - התועודיות ע' 11-310: "ל"ג בעומר, יום הסתלקותו של רשב"י, הוא - יום שמחתו, מצד גודל העילוי שנעשה אצלו בעת ההסתלקות. . . ולא עוד, אלא, שרשב"י צוה [שם] הערה 43: כולל גם נתינת-כח שיוכלו לשמוח ביום זה, ולא רק באופן של גזירת הכתוב, אלא גם באופן המובן בשכל, ועד להשכל דנה"ב] שישמחו ביום זה, היינו, ששמחתו של רשב"י פעלה גם אצל (כל העומדים סביבו, ועאכ"כ אצל) תלמידיו [שם] הערה 45: וביניהם גופא - ככל שגדלה מעלת התלמיד בקירובו לרשב"י גדלה מעלת השמחה מגודל עלייתו

שמחה - יום שמחתו של רשב"י, שהודיע והכריז ופירסם שיום זה הוא יום שמחתו, וצוה שכל בני ישראל ישמחו ביום שמחתו.⁷

עשרים וארבע שעות שמחות

ב. פשט המנהג בכמה קהילות קדושות בישראל (ומספרם הולך ומתרחב), וכן הוא מנהג חב"ד - שהשמחה דל"ג בעומר היא מהתחלת המעת-לעת, ליל ל"ג בעומר, והולך ומוסיף (משעה לשעה כו') במשך כל המעת-לעת.⁸

אירועי שמחה בכל מקום ולכל יהודי

ג. כל אחד ואחד יעשה התלוי בו שבכל מקום ומקום שנמצאים שם יהודים שיחגגו ל"ג בעומר בשמחה גדולה⁹, על ידי עשיית התועודות [כינוס¹⁰] כו' [או¹¹] תהלוכה של ילדים, וברוב עם הדרת מלך¹².

של רשב"י, ואצל כל בני (עד סוף כל הדורות - שמחה גלויה, שזוהי הנהגה מיוחדת שלא מצינו דוגמתה אפילו בהסתלקותו של משה רבינו (ועאכ"כ אצל שאר תנאים ואמוראים)).

6) סעודת ל"ג

ולהעיר משיחת ל"ג בעומר תשנ"א - התועודיות ע' 215: "ולפני הענינים שבינתיים, כמו אכילת סעודה [להנהיגם באכילת סעודת ל"ג בעומר גם בלילה, ועל"פ טעימת דבר מאכל ומשקה, שע"ז ניתוסף בבריאות הגוף וכו']. ולהעיר משיחת ש"פ אמור תש"נ - התועודיות ע' 176: "(נוסף על הסעודות של שמחה שעושים בל"ג בעומר מצד עצמו)". וראה ש"פ אח"כ תש"נ הערה 92 - התועודיות ע' 148: "בשר"ע אדה"א או"ח סתצ"ג ס"ה: נוהגין קצת להרבות בשמחה ביום זה. . . וראה אגרות-קודש אדמו"ר הזקן ריש ע' ק"ז: ואי לזאת שישו ושמחו בה' בכל לב ונפש ולעשות יום משתה ושמחה בה"א אייר וכו".

7) זמירות: עצבות ביום זה הורגת!

משיחת ל"ג בעומר תשנ"א - התועודיות ע' 211. ראה ש"פ אח"כ, ל"ג אייר תשמ"ח - התועודיות ע' 297: "שמצד שמחתו של רשב"י שוללים אפילו אמירת "נחם" (דאף שזוהי תפלה בקשר לביטול ענין הגלות, מ"מ, מודגש בה ענין דהיפך השמחה כו'), כידוע הסיפור בא' שאמר "נחם" בל"ג בעומר, ונענש על זה בעונש הכי חמור דהיפך החיים, רחמנא ליצלן". (ובש"פ אמור תש"נ הערה 97 - התועודיות ע' 169: "אף שהי' נוהג כן בכל השנה").

ושם בתשנ"א ע' 211-2: "...להעיר ע"ד החידוש בסיפור זה - בשתיים: (א) העונש שלעצמו, דבר היוצא מן הכלל לגמרי שאינו רגיל כלל בצדיקים. . . (ב) פירסום העונש, היפך הזהירות שלא לפרסם דבר בלתי-רצוי אפילו על בעל-חי. . . ויש לבאר טעם הדבר - שהעונש ופירסומו הוא כדי להוסיף בהדגשת גודל מעלת השמחה בל"ג בעומר, ושיללת הפכו כו'. . . וכיון שאצל רשב"י היתה פנימיות התורה בגילוי, לא הי' אצלו ענין החורבן כלל, ולכן, ביום שמחתו (ביום ההסתלקות, גמר ושלימות כל עבודתו) מושללת לגמרי אמירת "נחם", כיון שביום זה מודגש ביותר ענין הגאולה".

8) התחלת השמחה - הוד שבהוד

שיחות (ליל ומוצאי) ל"ג בעומר תשמ"ח - התועודיות ע' 307: "אודות השמחה דל"ג בעומר. . . מצינו חלוקי דיעות אם ענין זה מתחיל רק ביום, או שמתחיל כבר בלילה. . . ויש להוסיף בביור והזכרת הענין - ע"פ המבואר בדרוש הידוע בסיפור גודל העילוי דל"ג בעומר, שבו נשלם הביור דפרטי הספירות עד הוד שבהוד, "תשלום וסוף לעיקר המידות", ומכיון שענין זה נעשה בליל ל"ג בעומר. . . בתפילת ערבית. . . בנוסח של ה'רבונו של עולם' בזכות ספירת העומר. . . יתוקן כו' הוד שבהוד. . . שלאחרי ההתחלה בליל ל"ג בעומר - הולך וניתוסף במשך היום כולו כולל גם בלילה שלאחרי. . . מ"מ, ישנה עדיין (ובפרט לפני חצות) ההשפעה דיום הל"ג הסמוך אליו וכו".

9) לא סתם שמחה

ראה משיחת ל"ג בעומר תשמ"ט - ע' 178: "ל"ג בעומר הוא יום שמחתו של רשב"י, ולא רק שמחה סתם, אלא "שמחה גדולה" דוקא. וכמודגש במנהג ישראל שאע"פ שבימי הספירה ישנם הגבלות בענין השמחה. . . מ"מ, בל"ג בעומר עצמו משנים (ע"פ התורה) הנהגה זו ומוסיפים בשמחה, עד לשמחה הכי גדולה - שמחת חתן וכלה, שנוהגים לעשות חתונות בל"ג בעומר. וכן בנד"ד - שב"ג בעומר זה עושים כאן חתונה, ולא רק חתונה אחת, אלא שתי חתונות, "כפליים לתוש" [ולכן מקצרים הדיבור בכמות וכו']".

מאפילה לאורה

וראה ש"פ אמור תשמ"ט הערה 40 - התועודיות ע' 113: "ויש לומר שזוהי א' הטעמים של"ג בעומר הוא יום שמחה גדולה, לא רק בערך לימי הספירה, אלא בערך לכל ימי השנה - מפני העילוי שנעשה ע"י השלום שלאחרי מחלוקת, כיתרון האור מן החושך. ובשוה"ג: וראה היום יום" ל"ג בעומר, ש"אצל אדמו"ר האמצעי הי' ל"ג בעומר "מירט המצויינים", מען פלעגט ארויסגיין אויפן פעלד כו'. . . אגנץ יאר האט מען געווארט אויף ל"ג בעומר".

10) כח לכל יהודי להתקשר לה'

ש"פ אח"כ תש"נ התועודיות ע' 148: "אצל רשב"י הי' בגלוי העבודה של קירוב לפני ה' (ברקובי אקדש) בתור נשמה בגוף - כמו שאמש (ביום הסתלקותו בל"ג בעומר) "כל יומין דאתקטרנא בהאי עלמא בחד קטירא אתקטרנא בי' קבה", נשמתו בי' אחידא בי' להטא, בי' דאתדבקת" - תכלית הביטול לאלקות, כמו שאמר רשב"י "אנא סימנא בעלמא".

. . . ומרשב"י נמשך הכח ע"ז בעבודת כל יהודי - מעין ודוגמת העבודה של "בחד קטירא אתקטרנא כו", שבכל עניניו יהי' היהודי קדוש, "קדושים תהיו כי קדוש אני", ונקדשתי בתוך ב"י, ויש לומר, שזה מתבטא בהדגשה במנהג ישראל, שבל"ג בעומר חוגגים את יום שמחתו של רשב"י ע"י התועודיות, כינוסים ותהלוכות לכוון רשב"י ויום שמחתו".

11) עונג רוחני ומבטא בנשמיות

משיחת ל"ג בעומר תשמ"ט - התועודיות ע' 179: "ונחזור לענינו - הדגשת ענין השמחה בל"ג

נא תלול על כותלי בית הכנסת, ומצווה לפרסם בכל מקום! כתובתנו באינטרנט: www.moshiach.net/blind, or: www.iChossid.com

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ד. כנהוג¹⁴ בשנים האחרונות - ישתדלו שבכל מקום ומקום תתיימרו בל"ג בעומר "תהלוכה", להדגיש ולהראות באופן גלוי לעין כל, גם לעיני עמי הארץ, שיהודים הולכים לקיים רצון קונם, ובאופן של הליכה מדרגא לדרגא¹⁵.

תהלוכה דמוקרטית

ה. בפרט כאשר נמצאים במדינת הרוחה (כמדינה זו וכיוצא בזה) שיכולים לקיים תורה ומצוות ללא רדיפות והפחדות כו', שצריכים לנצל מצב זה לערוך תהלוכות פומביות שבהם יתבטא תוכן הליכתם של בני ישראל בענייני יהדות¹⁶.

בגולה ובארץ הקודש

ו. עריכת חגיגות ותהלוכות כו', דכל בני ישראל בכל מקום שהם, בחוץ לארץ, ועל אחת כמה וכמה בארץ ישראל, שבהם ישתתפו האנשים והנשים (בנפרד, בתכלית הצניעות, כמובן) והטף¹⁷.

פעילויות לילדים

ז. [הנ"ל הוא] במיוחד בנוגע לטף - כמנהג ישראל מדורי-דורות שבל"ג בעומר ממעטים בלימוד התינוקות של בית רבן, חצי היום או שליש היום, ויוצאים [לשדה¹⁸] לשמח עם הילדים בענייני הרשות (לכאורה), ועל ידי זה ניתוסף בלימוד התורה¹⁹.

בעומר בנוגע לכל עניני העבודה, ובפשוטות - לערוך התוועדות של שמחה, כאן, ובכל המקומות ששומעים הדברים²⁰.

חגיגה לאומית

12) משיחת ש"פ אח"ק תש"נ - התוועדות ע' 149. וראה משיחות בה"ב - ח' י"א ט"ו אייר תשמ"ח - התוועדות ע' 268-9. "יש להשתדל של"ג בעומר, יום שמחתו של רשב"י, הי' יום שמחתנו" דכל בני ישראל בכל מקום שהם . . . ע"י עריכת חגיגות וכו".

13) כינוס בבית חיינו היה כבר בשנת תש"ג. את צורת ה"פאראד" - צעדה מלווה בשלטים וכרזות - לבש בשנת תשס"ז. בשנת תש"מ היתה הוראה לערוך תהלוכות גם באר"ק, ומוסיף והולך מידי שנה בשנה - ראה פירוט השנים ב"אצר מנהגי חב"ד" עמ' רעז.

תהלוכה

ראה ל"ג בעומר - בעת ה"פאראד" תש"נ - התוועדות ע' 198: "מהענינים המיוחדים בהחגיגות דל"ג בעומר בקשר לילדי ישראל - כפי שנקבע המנהג בכל קצוי תבל לערוך תהלוכה . . . ובהדגשה יתירה בתהלוכה של ילדים וכו".

מעלת ענין ההליכה

15) משיחות בה"ב - ח' י"א ט"ו אייר תשמ"ח - התוועדות ע' 269: "ותוכן הענין - ע"פ המבואר בדרושי חסידות (מיסוד גם על נגלה דתורה) שתכלית ירידת הנשמה למטה לבוא מבחי' עמידה, "עומדים", לבחי' הליכה, "מהלכים". וענין זה בא לידי ביטוי (בין השאר) גם בתהלוכה כפשוטה - שמזמן לזמן (ב"ע"ת רצון) מתאספים והולכים כולם יחדיו (כל הציבור כולו, "אל תפרוש מן הציבור"), להדגיש ולהראות . . . מדרגא לדרגא, "ילכו מחיל אל חיל". וראה ל"ג בעומר - בעת ה"פאראד" תש"נ - התוועדות ע' 192: "...מהטעמים למנהג ישראל (תורה היא) לחגוג את יום שמחתו של רשב"י ע"י הקהלת ואחדות ילדי ישראל". עיני שם.

קל וחומר מרשיח

16) משיחות בה"ב - ח' י"א ט"ו אייר תשמ"ח - התוועדות ע' 269-70: "ואדרבה, מקבלים עזר וסיוע ממלכות המדינה . . . ובהדגשה יתירה - כשיכולים להראות באצבע ולומר: הנה עומד יהודי, יחד עם אשתו, אשר, במשך יובל שנים היו במדינה שלא הניחה ליהודים לעסוק בתומצ"צ, ע"י הפחדות ורדיפות וכו' וכו', ואעפ"כ, שום דבר לא מנע מהם לילך מחיל אל חיל בענייני יהדות, ועכשיו זוכים לראותם (מראה באצבעו ואומר זה) כאן, בד' אמות אלו, בבית-הכנסת ובית-המדרש - הרי בודאי יש להי' יתן אל לבו' ללמוד מהנהגתם במדינה ההיא שיהי' "דוגמא חי" בנוגע להנהגתנו במדינה זו, לאחר שיהי' גאל אותנו ממעמד ומצב של ממשלה הרודפת כו', והביאנו למעמד ומצב של ממשלה שעוזרת ומסייעת בכל ענייני יהדות".

להרבות בשמחה בלי לפגוע בצניעות

17) ש"פ אח"ק תש"נ - התוועדות ע' 268-9. ראה משיחת (ליל ומוצאי) ל"ג בעומר תשמ"ח - התוועדות ע' 311: "ולכן יש להשתדל שביום ל"ג בעומר ירבו כל בני' בכל מקום שהם בענייני שמחה, הן בנוגע לאנשים והן בנוגע לנשים (בנפרד, בתכלית הצניעות, כמובן), והן בנוגע לטף". ועוד.

18) משיחת ש"פ אח"ק תש"נ - התוועדות ע' 148: "כידוע המנהג לצאת לשדה בל"ג בעומר, וכי"ב".

ילדי התורה

19) משיחות בה"ב - ח' י"א ט"ו אייר תשמ"ח שם: "אלא, שמכיון שמדובר אודות תינוקות של בית רבן (שנתחנכו כדבעי כו'), עושים זאת בתמימותם בתור "מנהג ישראל תורה היא", ועד שע"ז ניתוסף בתשוקתם ללימוד התורה (לאחרי ל"ג בעומר, ובתור הכנה - גם לפני), בידיעם שעניינו של רשב"י - "תורתו אומנתו".

ראה משיחת ש"פ אמור תש"נ - התוועדות ע' 166: "ויש לומר, שזהו א' הטעמים שמצינו

הרבי משתתף

* בדרכו להציון הק' נהג לנסוע לשדה ששם התכנסו הילדים, לשהות שם מעט ולהמשיך אחר כך אל הציון²⁰.

להתכונן ולפרסם

ת. בכדי שזה (התהלוכות) יהי' בהצלחה רבה ומופלגה²¹, דרושים לכך גם ההכנות המתאימות, מתוך פרסום ושטרעם גדול, למשוך כמה שיותר ילדים שישתתפו בזה²².

שויון בנטל התהלוכה

ט. בטח יעשה בזה כל אחד ואחת כל התלוי בו [אנשים נשים וטף כל חד וחד לפום שיעורא דילי²³], וכמו כן להשפיע על אחרים שישתתפו בזה, מתחיל מהוראת דוגמא חי' אישית איך שהוא משתתף בזה בחיות ובשמחה²⁴.

פרסום ההוראות

י. בודאי יפרסמו הדברים האמורים בכל מקום ומקום, בכל עיר ועיר וכו', כולל ובמיוחד - בארצנו הקדושה.

הכנות שמחות

יא. הפעולות בכל זה יהיו מתוך שמחה, בהתאם לתוכנו של ל"ג בעומר - יום שמחתו של רשב"י [כולל - שגם ההכנות בימים שלפני זה נעשים מתוך שמחה, כטבע האדם שהידיעה שמתקרב יום שמחה פועלת כבר רגש של שמחה²⁵].

אין לחסוך במאמץ - רשב"י עוזר

יב. גם כאשר הפעולה בזה נראית כ"דחק", עבודה קשה, הרי, מכיון שמדובר אודות ענין בלתי-רגיל, הקשר עם רשב"י, "כדאי הוא ר' שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק", ולהתייגע בפעולות אלו גם באופן של "דחק"²⁶.

במנהגי ישראל בל"ג בעומר הדגשה מיוחדת בנוגע לפעולות עם ילדי ישראל הקטנים, שבה מודגשת ביותר אחדותם של ישראל ("הקטנים עם הגדולים"), "שבת אחים גם יחד".

20) וכן הציע הרבי מה"מ לחסידים ללכת על הציון היום, כיוון שקברי צדיקים בכלל הוא במקום העלייה לציון הרשב"י - "תורת-מנחם - התוועדות" תש"י עמ' 67.

21) ההכנות מביאות הצלחה

משיחת ש"פ אח"ק תש"נ - התוועדות ע' 149: "...צריכים לראות שהפרסום והשטרעם של התהלוכה שנה זו יהי' . . . יותר מאשר בכל השנים שעברו (שגם אז הי' בהצלחה בלתי-משוערת)". וראה משיחת ש"פ אמור תשמ"ח - התוועדות ע' 336: "ובפרט לאחר שראו את גדול ההצלחה וביותר שהיתה בל"ג בעומר השתא, ובמיוחד במקומות שבהם עסקו באופן ד"יגעת", שע"ז נעשה "מזאת", באופן של מציאה, שלא לפי ערך היגעה".

וראה שיחת ל"ג בעומר תש"נ - התוועדות ע' 199: "ובודאי תהי' התהלוכה בהצלחה רבה, וברוב פאר והדר, כולל גם שאין לחשוש מגשם, כיון שיהי' מזג אויר (וכל הענינים הקשורים לתהלוכה באופן) טוב ונעים".

וראה ש"פ בה"ב, מבה"ח סיון תש"נ - התוועדות ע' 219: "...לאחרי הקדמת הזירור ע"ד ההכנות לתהלוכות דל"ג בעומר, ובסדר מסודר, ע"י הקדמת המחשבה והדיבור עד למעשה בפועל . . . היתה הצלחה רבה ומופלגה, בריבוי התהלוכות בכמה וכמה מקומות, ובאופן נעלה יותר מהשנים שלפני זה, כולל גם שנת תשמ"ח והקהל".

22) הכנות ראויות

משיחת ש"פ אח"ק תש"נ - התוועדות ע' 149: "כיון שנשארו כמה ימים עד ל"ג בעומר (ביום ראשון הבע"ל), צריכים לדאוג שיעשו את כל ההכנות הראויות לכך, כמו בכל דבר שבקדושה, כיון שזה בעל חשיבות חייבת להיות לזה הכנה, עד "הכנה דרבה". מתחיל עם החלטות טובות בזה בשבת, ואח"כ הפעולות בזה במשך השבוע הבא, ביום א', ב', ג', ד', ה', ו', ויום השבת וכו'".

23) כל אחד בכל מקום

ש"פ אח"ק תשמ"ח - התוועדות ע' 297: "יש להזכיר עוה"פ אודות ההכנות לל"ג בעומר ב"שטרעם" המתאים, בכל מקום ומקום, וע"י כל אחד ואחת וכו'".

24) מצעד האחזות

משיחת ש"פ אח"ק תש"נ - התוועדות ע' 149: "ובפרט בהתחשב בכך שהתהלוכות מוסיפות באחזות כל ישראל, "שבת אחים גם יחד", ובחינוך ילדי ישראל, "חנך לנער ע"פ דרכו גו" . . . וע"ז - בודאי יהיו התהלוכות דל"ג בעומר קידוש השם גדול לבני ישראל ולכל העולם כולו, ויחזקו עוד יותר את האחזות דבני ישראל בכל מקום שהם".

25) ש"פ אח"ק תשמ"ח - התוועדות ע' 297.

26) אתה יכול לעשות את זה!

יג. עריכת ה"תהלוכות" של ילדי ישראל בסיסמא [הדגשת והכרות²⁷ "יחד כל ילדי ישראל" - כלשון הכתוב "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד", כידוע הקשר והשייכות דפסוק זה לרשב"י²⁸].

ללמוד מהנהגותיו של רשב"י

יד. פשוט, שבמהלך התהלוכות ידברו עם הילדים (והמבוגרים) ויספרו להם [ויש לקצור²⁹] אודות רשב"י וכו' וכו', ויעוררום להוסיף בכל עניני יהדות, תורה ומצוות. ובמיוחד - ללמוד מהנהגותיו של רשב"י, ומהם³⁰:

מוקדש לחלוטין ללימוד התורה

טו. א) לימוד באופן ד"תורתו אומנתו" – [שהנהגה] מעין ודוגמת זה שייכת אצל כאו"א מישראל, שבזמנים הקבועים ללימוד התורה יכול וצריך להיות במעמד ומצב ד"תורתו אומנתו" [ראה לקמן אות כה]³¹.

מוקדש לחלוטין לה'

טז. ב) עבודה באופן ד"בחד קטירא . . . בי' אחידא כו", שכתוצאה מזה נעשית העבודה גם בעניני הרשות באופן דבכל דרכיך דעהו", היינו שב"דרכיך" (דרכים שלך, בעניני הרשות) גופא נעשה "דעהו" [ראה לקמן אות כט]³².

תינוקות מקדישים עצמם לבורא עולמים

יז. נקודה זו יכולים וצריכים להסביר אפי' להטף. עד לקטן שבקטנים, שגם אצלו יהי' הענין ד"בכל דרכיך דעהו", אשר, עם היותם דרכי קטנות, "חנוך לנער על פי דרכו", מכל מקום, נעשה בהם ועל ידם הענין ד"דעהו"³³.

שם ע' 297: "ואפילו כאשר כן הוא המצב לאמיתו (לא רק שנראה כן). ושם בשיחות בה"ב - ח' י"א ט"ו אייר ע' 267-8: "כאן המקום לעורר גם אודות הפעולות בקשר ל"ג בעומר, יום ההילולא דרשב"י - שבודאי התחילו כבר לעסוק בהם, ובאופן דמוסיף והולך מיום ליום, ככל שמתקרבים ל"ג בעומר . . . והתקוה חזקה שהדיבור בכל זה (מיסוד על המבואר בתושבע"פ, במאמרי חסידות ושיחות קודש של רבותינו נשיאינו) יפעל פעולתו, ובפרט . . . שכבר עסקו בפעולות אלו בשנים שלפנ"ז יותר מג' פעמים (הנהגה טובה שנהגתי שלוש פעמים)", ואפילו אלו שמסיבה שונה ומשונה לא עשו "שטורעם" בהכנות ל"ג בעומר בשנים שלפנ"ז, וצריכים עכשיו להתחיל - יש להם הניתנת-כח וההבטחה שיצליחו בכל ענינים אלו, ובפרט ע"פ המובן מדברי כ"ק מה"ר אדמו"ר נשיא דורנו שכבר סימו כל עניני העבודה, כולל גם "צחצוח הכפתורים" . . . הרי בודאי שיש הכל מן המוכן, ולא רק מן המוכן אלא מוכן ומזומן ממש, כולל (בנדר"ד) בנוגע להכנות ל"ג בעומר, ועאכ"כ בנוגע ל"ג בעומר עצמו".

27) חיים - הילדים במרכז

ראה משיחות ש"פ בהר תשמ"ט - התוועדות ע' 160: "והדגשה מיוחדת בנוגע לילדים, ובפרט בל"ג בעומר, ע"י תהלוכות הדגשת והכרות "יחד כל ילדי ישראל" [ובאופן שגם המבוגרים (ההורים והזקנים כו') מצטרפים אליהם, ע"ד מ"ש "והשיב לב אבות על בנים", "על ידי בנים"]".

28) עם אחד

משיחת (ליל ומוצאי) ל"ג בעומר תשמ"ח - התוועדות ע' 311. ולהעיר משיחת ש"פ אחו"ק תש"נ - התוועדות ע' 148: "יחד שבטי ישראל" "יחד ילדי ישראל", "שבת אחים גם יחד".

29) לקצר בנושאים המוכרים

ראה שיחת ל"ג בעומר תש"נ - התוועדות ע' 199: "ויש לסיים ולהתכונן בזריזות לעריכת התהלוכה עצמה, - ובפרט שאין לעכב את הילדים זמן ארוך יותר מדאי, כיון שבינים ל"ג בעומר אינם הולכים ל"חדר" ול"ישיבה", ולכן יש לקצר בכמות בהדברים הנאמרים, ענינים מתושב"כ ותושבע"פ, שלומדים גם ב"חדר" וב"ישיבה", ומה גם שכיון שמדובר אודות ילדים שהם בעלי חכמה בינה ודעת, הרי, מהענינים שנאמרו לפנ"ז, החל מ"ב הפסוקים ומאמרי חז"ל, יש להם מספיק לחשוב ולהתבונן, להוסיף ולהעלות בקודש".

30) משיחות בה"ב - ח' י"א ט"ו אייר תשמ"ח - התוועדות ע' 270.

31) לא ממש, אבל דומה.

שם ע' 270: "דאף שהנהגה ד"תורתו אומנתו" כפשוטה ממש שייכת רק לרשב"י וחבריו" (כמובא גם בש"ע), מ"מ, מעין ודוגמת זה וכו'".

32) שם ע' 270-1.

33) מעלתו של הלא מתוסב

שם ע' 271: "...באמתיות, עד להשלימות ד"ידעתי הייתי", - ואדרבה, אצל הקטנים מתקבל הדבר יותר, כידוע בענין "אני מתפלל לדעת זה התינוק" שאינו יודע אודות עניני ספירות, סדר השתלשלות וכו', כי אם, מהותו ועצמותו ית', ע"ד לשון רבינו הזקן בעת דביקותו: "מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ", "איך וויל מערניט דוך אלייך" - וכן לאידך - שיכולים וצריכים להסביר גם לגדולים, אשר, מצד ההשתדלות להבין כל דבר בשכל (להיותם "עם חכם ובוני"),

יח. בקשה נפשית - להשתדל גם להוסיף בהסברת הדברים [הנ"ל] באותיות ובסגנון המתאים, החל מהמסביר עצמו, שיונה אצלו, ובמילא, יהיו הדברים יוצאים מן הלב, שאז נכנסים ללב השומע³⁴.

לדבר בשם הרבי

יט. [הנ"ל הוא] נוסף לכך שאומר הדברים בשם אומרם - אם משער שעל ידי זה יתווסף בקיום הענין, כראות עיניו ולפי הבנתו, לתועלת הצלחת הפעולה במעשה שהוא העיקר, וכל זה - לאחרי הקדמת הפעולה בענינים אלו בנוגע לעצמו³⁵.

הוספה בתורה תפילה וצדקה

כ. הנני³⁶ לעורר ע"ד הצעת רבים והחלטתם לעשות כן במעשה בפועל, להוסיף בתורה עבודה וגמ"ח³⁷ - נתינה לצדקה במספר ח"י - והרי ל"ג בעומר הוא ח"י באייר³⁸, בעבודה - מזמור ל"ג בתהלים³⁹, בתורה - בפרשת השבוע, ובפרט בחלקו המיוחד ליום זה⁴⁰.

אפילו אחרי ל"ג בעומר

כא. מובן ופשוט שגם לאחר ל"ג בעומר יש לעשות ולהשלים כל הנ"ל, כלימוד פסח שני דמיני' אזלינן: ניטא קיין פארפאלן, ובכפליים לתושי'.

כל שניה יקרה

כב. צריכים להשתדל בעבודת "יום סגולה" זה, לנצל כדבעי כל רגע ורגע בהמעת-לעת, עד להרגע שסופרים היום שלאחרי זה⁴¹.

ניגון 'הנה מה טוב'

כג. כמ"פ ניגון [הורה לנגן] כ"ק אדמו"ר מלך המשיח בקשר ל"ג בעומר, הפסוק "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד" (ששייך לרשב"י), עם הניגון הנהוג אצל חסידים⁴².

ההחלטות הטובות: אהבת ישראל ולחקות את רשב"י

כד. בעמדינו בל"ג בעומר, יום ההילולא דרשב"י - צריך כל אחד

ובריבי סברות, סברות שלו, וסברות שקיבל מרבו, מחביריו, ומתלמידיו יותר מכולם, צ"ל השתדלות תירה שהשכל לא יעלים וכו'".

34) שם ע' 271.

35) קשט עצמך תחילה

שם ע' 271-2: "כציווי והוראת חז"ל "קשוט עצמך" (תחילה), כולל גם הפירוש "קשוט" מלשון קישוט, היינו, לא רק העבודה המוכרחת (ע"ד "לחם לאכול ובגד ללבוש"), אלא גם באופן של קישוטין, ועד לתכלית השלימות דכ"ד קישוטי כלה".

36) נשיא חזור פונה לכל אנשי חזור

מכתב כ"ק אדמו"ר מה"מ יום א' פ' בחוקותי תשמ"ט - התוועדות ע' 168: "אל כל בני ובנות ישראל בכל מקום שהם . . . שלום וברכה! בעמדנו בתקופה דשבע שבתות תמימות, ובה עצמה בהשבת דל"ג בעומר, ובתוך ותחלת שלשת הימים דיום סגולה זה, אשר בודאי כל אחד ואחת מתעורר לתוספת בתומ"צ במיוחד בקשר ליום זה . . . הנני לעורר ע"ד הצעת רבים והחלטתם לעשות כן במעשה בפועל, והמעשה הוא העיקר".

37) שלוש העמודים והיסוד היחיד

"תורה עבודה וגמ"ח - עליהם העולם עומד והרי רשב"י עליו נאמר וצדיק יסוד עולם".

38) "אייר (ר"ת אברהם יצחק יעקב רחל - שכוללת כל ד' האמהות)".

39) "ספר תפלות דוד בן ישי בתור נעים זמירות כל בני ישראל".

40) בהמכתב שם.

41) הדרגה הכי עליונה בסופו של יום

משיחת ל"ג בעומר תשמ"ט - התוועדות ע' 176. ושם ע' 177: "שנוסף לכך שמתארך הזמן השייך לספירת הוד שבהוד פועלים עוד יותר ועוד יותר, הרי, סוף היום (לאחרי תפלת מנחה, ואפילו "מנחה מאוחרת"...) שייך לדרגה הכי אחרונה בהוד שבהוד גופא, הסיום ד"סופוף" (סוף מעשה) ממש, ובמילא, מאיר בו דרגה הכי עליונה ד"תחתלת" ("מחשבה תחילה") ממש".

42) ההמנון של ל"ג בעומר

ראה ש"פ בהר תשמ"ט - התוועדות ע' 167: "יש לעורר אודות עניני ל"ג בעומר . . . ובתור התחלה - ינגנו עתה הפסוק "הנה מה טוב . . . גם יחד" (ששייך לרשב"י) עם הניגון הנהוג אצל חסידים". וראה ש"פ אמור תש"נ - התוועדות ע' 183: "ולפנ"ז - ינגנו עוד הפעם הפסוק "הנה מה טוב . . . גם יחד". וראה ל"ג בעומר - בעת ה"פאראד" תש"נ - התוועדות ע' 201: "טרם צאתו התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן "הנה מה טוב . . . גם יחד". וראה ש"פ בחוקותי תשמ"ט - התוועדות ע' 201: "אח"כ ניגן כ"ק אדמו"ר שליט"א "הנה מה טוב . . . גם יחד".

ואחת לקבל החלטות טובות גם בעניני העבודה המיוחדים דרשב"י⁴³ נוסף על ההנהגה באהבת ישראל [בנהוג כבוד זה לזה]⁴⁴45.

אין לי אלא תורה

כה. א) להוסיף [בקביעות עתים]⁴⁶ בלימוד התורה באופן ד"תורתו אומנתו", שבאותה שעה שלומד תורה⁴⁷ יהי במעמד ומצב, שאין בעולמו שום דבר מלבד לימוד התורה, ושום דבר שבעולם אינו תופס מקום אצלו שיפסיקו מלימודו⁴⁸.

לימוד חסידות

כו. ומה טוב - להוסיף גם בלימוד תורתו של רשב"י, כולל ובמיוחד - פנימיות התורה, "חיבורא דילך דאיהו ספר הזוהר", ובפרט כפי שנתגלתה ונתבארה באופן ד"יתפנסון", בהבנה והשגה בחכמה בינה ודעת⁴⁹.

איחוד נגלה וחסידות

כז. כולל - שגם לימוד נגלה תורה חדור בפנימיות התורה, בהתאם לחידושו של רשב"י שהסיר המחיצה שבין פנימיות התורה לנגלה תורה, כך, שכל אחד ואחד יכול לבחור וללמוד "במקום שלבו חפץ"⁵⁰.

פלאי התורה נמצאים ברש"י על הש"ס

כח. במיוחד - תלמוד בבלי, ש"בלולה במקרא כלולה במשנה כו", כל חלקי התורה, כולל גם פנימיות התורה, ועד שאפילו בפירושו רש"י על התורה, יש "ענינים מופלאים", "נפלאות" שבתורה, פנימיות התורה⁵¹.

בכל דרכיך דעהו

כט. ב) "בכל דרכיך דעהו", שבכל הדרכים של האדם (דרכיך) נעשה "דעהו", לא לשם "דעהו", אלא בהם עצמם "דעהו", שבדרכים שהאדם הולך בהם בחיי היום יום, בהם עצמם "ידע" את השם יתברך⁵².

43 דרגתו של רשב"י מגיעה לכל יחוד

ראה שיחת ל"ג בעומר תשמ"ט - התוועדיות ע' 2-171: "מעלתו של רשב"י - גדולה ביותר, וכדאיאת בזהר שרשב"י אמר "אית חד ואנא הוא, דכתיב וצדיק יסוד עולם".

...אבל ביחד עם זה, מצינו שהיו גם **חבריו** של רשב"י - "רשב"י וחבריו", היינו, שכבר בזמנו של רשב"י נתפרסם בנגלה דתורה שיש לרשב"י "חברים" (שהם בערכו כו), והולך ומתפרסם ונמסר מדור לדור ומשנה לשנה לכמה וכמה כו, ומזה מובן, שגם דרגתו של רשב"י ("צדיק יסוד עולם") נמשכת ומתגלה ופועלת אצל כאר"א מישראל - בבחי' עיבור ע"פ (כמבואר בתניא) וכי"ב.

ובפרט שמדור לדור הולך וניתוסף ב"פוצו מעינותיך חוצה", הפצת המעינות דפנימיות התורה (תורתו של רשב"י) חוצה - אזי נמשכים ומתגלים כחות נוספים בכל הקשור לדרגת צדיק, עד לדרגות הכי נעלות, "בצדיקים שהם מועטים", שגם דרגות אלו נמשכות ומתגלות ופועלות פעולתן כו.

ולהעיר מהמשך המאמר "ראה הקב"ה בצדיקים שהם מועטים עמד ושתלן בכל דור ודור" שתלן דייקא, שתילה ונטיעה, שע"ז נעשית הצמיחה דפירות ופירי פירות כו. ומזה מובן גם בנוגע להענין ד'תורתו אומנתו' דרשב"י - שנעשה באופן ששייך (מעין דוגמא) אצל כאר"א מישראל וכו". ועיין משיחת ל"ג בעומר תשמ"ח - התוועדיות ע' 303 בארוכה.

44 העיקרון של רבי עקיבא

משיחת ל"ג בעומר תשמ"ח - התוועדיות ע' 312: "ושלימות זו - לנהוג כבוד זה בזה - היתה אצל רשב"י, שה' מתמשת תלמידיו הגדולים של רבי עקיבא וכו' והמיוחד שבהם וכו' שאמר לתלמידיו "שנו מדותי, שמדותי תרומות מתרומות מידותיו של רבי עקיבא", שהדגיש הענין דאהבת ישראל כ"כלל גדול בתורה".

45 המעשה הראשון של רשב"י

משיחת ל"ג בעומר תשמ"ח - התוועדיות ע' 313. ושם ע' 312-3: "ויש להוסיף בהדגשת הנהגתו של רשב"י באהבת ישראל - בסיפור הגמרא וכו' שהמעשה הראשון שעשה מיד בצאתו מן המערה וכו' הוא **אהבת ישראל**, לעזר לכהנים שלא תהי' להם טירחא מיתרת, אפילו טירחא קלה וכו'".

46 להוסיף באחדות התורה

ראה שיחת ל"ג בעומר תשמ"ט - התוועדיות ע' 177: "ההוראה . . . בנוגע למעשה בפועל: לכל ראש - בנוגע ללימוד התורה - ענינו של רשב"י ש"תורתו אומנתו" - להוסיף בקביעות עתים לתורה, הן נגלה דתורה והן (ובמיוחד) פנימיות התורה, תורתו של רשב"י, ועד ללימוד שמאחד נגלה דתורה ופנימיות התורה גם יחד".

47 אפילו ח"י דקות

"ששים דקות, שלושים דקות, או אפילו שמונה עשרה דקות".

48) משיחת ל"ג בעומר תשמ"ח - התוועדיות ע' 313.

49) שם ע' 314.

50) שם: "לאו דוקא לימוד הזוהר ותיקוני זוהר, אלא גם בכל חלקי התורה".

51) שם: "כפי שנתגלה ע"י רבותינו נשיאנו".

52) שם ע' 305. וראה שם ע' 314: "מכיון שכל מציאות, ובמילא, כל פרטי עניניו במשך כל

אכילה עם נשמה

ל. כמו לדוגמא באכילה: נוסף לזה שאכילתו היא "לשם שמים", בכדי שיהי' לו כח לעבוד השי"ת - יודע, שזה גופא מה שמקבל כח מהאכילה, הרי זה מצד הניצוץ אלקי שיש בהמאכל⁵³.

השגחה כללית פרטית

לא. בכללות - על ידי זה שמתבונן, שכל פרט שבעולם, וכל אדם, וכל דרכיו שהולך בהם - מתהוים בכל רגע ורגע מחדש מהשם יתברך, והקדוש ברוך הוא משגיח עליהם בהשגחה פרטית, ועד גם על פרט שבפרט⁵⁴.

למצוא את האלוקות שבכל דבר

לב. בפרטיות - שבכל פרט ד"דרכיך", מוצא ענין ב"דעהו", ידיעת ה'. ועל דרך תורת הבעל שם טוב שחבל דבר (אפילו פרט הכי קטן) שאדם רואה או שומע צריך ללמוד הוראה בעבודת ה' - "דעהו"⁵⁵.

חגיגות במירון

לג. נהגו ודייקו בדורות שלפנינו (ובודאי נוהגים כן עד היום הזה) שיהודי צפת עיר הקודש - הדרים בסמיכות מקום למירון (נוסף על אלה הבאים ממקומות ישוב רחוקים⁵⁶) - לעלות ולהשתטח על ציונו של רשב"י בל"ג בעומר, ומתחיל מליל ל"ג בעומר שבו נוהגים להדליק מדורות של אש לכבודו של רשב"י⁵⁷.

שבת במירון

לד. כאשר ל"ג בעומר חל ביום ראשון בשבוע (כבשנה זו), מקדימים לעלות למירון מערב שבת, הם ונשיהם ובניהם ובנותיהם, ושוחטים כבשים בשביל סעודות השבת, שכל שבת מצוה לענגו בבשר שמן, ועל דרך זה בנוגע לשאר צרכי השבת - כך, שחוגגים את יום השבת קודש עצמו מתוך שמחה יתירה הקשורה עם שמחת ההילולא של רשב"י (נוסף על הסעודות של שמחה שעושים בל"ג בעומר מצד עצמו)⁵⁸.

* השייכים לזה, צריכים לסדר נסיעה למירון, אבל לאיך גיסא, אין מוכרח שתיסע כל הישיבה . . והנשארים יארגנו התוועדות במקומם"⁵⁹.

היום כולו, חזורים בהענין ד'דעהו'".

53) 305 שם: "ועד"ז בכל עניני הרשות, "בכל דרכיך", שבהם גופא יודע את הקב"ה".

54) **להתבונן בעלה נידף**

שם: "מתבונן בתורת הבעש"ט . . . (אפילו על העלה המתנגלגל ומתהפך מצד אל צד)".

55) **להודות על התהוות החיים**

שם: "החל מהתחלת היום: מיד כשניער משנתו, ואינו יכול עדיין ללמוד תורה, הרי מיד כשמרגיש שהוא חי, שזהו חלק מ'דרכיך' (מציאות האדם) - מודה להקב"ה, מודה אני לפניך כו' **שההודות** בי נשמתו". וראה משיחות בה"ב - ח' ט"א ט"ו אייר תשמ"ח - התוועדיות ע' 271: "...ובודאי ניתן למצוא גם ללא יגיעה גדולה, אפי' בקלות - בכל ענין פרטי הקשר והשייכות ד'דעהו' (ב' אחידא'), נוסף על הענין העיקרי והכללי - חידוש ההתהוות דכל מציאות הבריאה מאין ואפס המוחלט בכל רגע ורגע (כתורת הבעש"ט), "המחדש בטובו בכל יום **תמיד** (בכל רגע ורגע) מעשה בראשית", אשר, אין לך "ב' אחידא' גדול מזה כשמתבונן שברגע זה ממש מתהווית מציאות הבריאה כולה ממהותו ועצמותו ית' שאין לו עילה וסיבה שקדמה לו ח'ו, "אמיתת המצאו"!"

56) **בדרך למירון, מתאספים בצפת**

משיחת ש"פ אמור תש"ג הערה 7 - התוועדיות ע' 176: "וגם הם היו נוהגים להתאסף בצפת, ומשם היו עולים כולם יחדיו למירון".

57) **אור גשמי ורוחני**

ש"פ אמור שם. ושם הערה 8: "בזמן שניכר מדורת - האש בלילה דוקא" ובהערה 9: "שהאיר את העולם ע"י הגילוי אור דפנימיות התורה (פרטי הטעמים דמנהג ההדלקה - ראה בין פסח לשבועות פ"ח סט"ז ו"ז ו"ז". ושם ע' 177: "בודאי שגם האורחים מצפת עיה"ק ושתתנו ויטלו חלק בראש כל הפעולות הקשורות עם ל"ג בעומר . . . כולל ובמיוחד - ע"י ההשתתפות בהתוועדות חסידית יחד עם כמה וכמה מב"י וכו'".

58) ש"פ אמור שם.

59) "שערי המועדים - ספירת העומר" סי' צד, וש"ג. וראה בשיחת מוצש"ק אמור, אור לפסח שני תשל"ח סי"ד, שבספרים מובא דבר פלא, שאותם שהיו בל"ג בעומר במירון, הרגישו שמחה מפולגת. ועל שאין זה מובן כלל בדרך הטבע, אך כך הוא הרגש האדם שם בפשטות (וראה גם בס' טעמי המנהגים ע' ערה). ומבאר הטעם, מפני שאז התקיים ברשב"י "בחד קטירא אתקטרא . . .", היינו בדוגמת דרגת משה רבינו שבכל אחד ואחד מישראל.